

SENIORER I TIDEN

INFLYTANDE • VALFRIHET • LIVSKVALITET

SPF Vintergäcken

Musiklyssning 8

onsdag 24 april 2013

hos Häggströms

Carl Nielsen, (1865 – 1931)

Klarinettkonsert Op 57 (1928)

24'31"

Camillo Schumann, (1872 – 1946)

Sonat nr 1 i g moll för piano och cello, Op 59

1. Allegretto moderato

8'13"

2. Andante cantabile ed espressivo

6'11"

3. Finale: Allegro molto

7'12"

21'40"

46'11"

Kaffe / te- paus

Camillo Schumann, (1872 – 1946)

Konsertstycke, Op 20

1. Romanze: Andante con anima

6'26"

2. Mazurka: Animato

5'34"

12'04"

Igor Stravinsky, (1882 – 1971)

Vogelstimmen

1. Die Nachtigall

1'52"

2. Alle Vögel sind schon da

2'08"

3. Der Feuervogel

4'24"

8'24"

Taube med Öbarna

1. Här är den sköna sommaren

2'40"

2. Kärleken och vinden

6'18"

8'58"

Franz Schubert (1779 – 1828

Ur Spader Madame)

1. Die Forellen

3'40"

2. Tro mig när jag säger att du kan gå an

3'30"

7'10"

36'36"

Carl Nielsen (1865 – 1931), fick som gosse först sin undervisning i violinspel, först av fadern, som vid sidan av sitt hantverksarbete som målare var en eftersökt spelman och snart också lät sonen delta i musicerandet vid gillen i hemtrakten. I en amatörmusikförening lärde Nielsen känna klassisk instrumentalmusik (bl.a. Mozart), vilket gav honom incitamentet att i 8-9-årsåldern komponera sina första melodier. Livliga, för hans konstnärskap betydelsefulla naturintryck mottog han, när han tidvis var i tjänst som vallpojke; skolan intresserade honom föga. Som självlärd pianist började han komma underfund med Bach. Först som elev vid konservatoriet i Köpenhamn (1884 – 1886) fick han undervisning i teori och komposition och till huvudämne hade han violin. Han var kapellmästare vid Det konglige Kapel och uppskattad dirigent i Musikföreningen. Dirigerade även utomlands, oftast i Göteborg, i vars orkesterförening han 1918 -22 var vikarierande kapellmästare för Stenhammar. Klarinettkonserten skrevs 1928 och var ett av Niensens mest stilistiskt avancerade verk, där han i ett expressionistiskt tonspråk velat få utlösning för klarinetten mångsidiga natur. Nielsen gav här klarinetten en nästan schizofren karaktär; ömsom varmhjärtad och mild, ömsom hysterisk och troll-lik. Konserten är en enda sats, men är uppbruten i flera delar. Det vägande lantliga temat som hörs i början, uppträder senare i varierande former och ger på så vis en enhet till verket.

Camillo Schumann föddes den 10 mars 1872 i Königstein, Sachsen, som son till Clemens Schumann (1839-1918) stadens körledare. Från tidig ålder behärskade han flera instrument och gjorde en stor insats för familjens musicerande. När han var tolv år gammal blev han dirigent för en lokal stråkkgrupp, en traditionell Turmblasen ensemble i tornet på stadens kyrka. År 1889 började han i Leipzigkonservatoriet där han fick sin grundutbildning, till 1893. Hans lärare var kompositören Carl Reinecke, musik-teoretikern Salomon Jadassohn, piano-professorn Bruno Zwintscher och organisten Paul Homeyer. År 1894/95 deltog han i High School for Music i Berlin, studerade med Woldemar Bargiel och Robert Radecke och fick sin examen med högsta betyg. 1896 anställdes han i St George kyrkan i Eisenach och Wartburg-kapellet. Där utvecklade Schumann sin talang till maximum. Han spelade nästan alla orgelverk från Gabrieli till Reger och specialiserade sig särskilt på musik av (JS) Bach. Vid sidan av musiken av Bach och Händel, som var hans favoriter, ingår ofta i hans orgelkompositioner inspiration från verk av Mendelssohn, Rheinberger, Liszt m fl. Det var i Eisenach som de flesta av hans första framträdanden ägde rum. Med sin bror Georg kämpade han särskilt för byggandet av en ny stor Jehmlich-orgel samt återställande av Bachs hus i staden.

Som pianist, organist och ledare för Eisenach Trio Association var han allmänt betraktad som en hyllad tolk och virtuos, särskilt i framföranden av sina egna verk. Musikaliska personligheter såsom Hermann Kretzschmar, Wilhelm Berger, Paul Claussnitzer, Alfred Lorenz och Arnold Schering hyllade hans tolkningar och kompositionella prestationer. Även Anton Rubinstein kommenterade hans anmärkningsvärda prestationer.

Schumanns prestationer hedrades med om att ge honom titeln storhertiglig Music Director och Court organist i Sachsen. Han fick ett lektorat i orgel och komposition vid Brill-konservatoriet i Eisenach. År 1914 flyttade han till Bad Gottleuba och ägnade sig helt åt komposition. Första världskriget och efterkrigstiden medförde ökade ekonomiska svårigheter för Schumann.

Camillo Schumanns verk omfattar nästan alla musikaliska genrer. Över trehundra kompositioner har listats, inklusive en mängd kammarmusikverk, pianostycken, kantater med orgel eller orkester, verk för harmonium och en stor mängd stycken för orgel. Kammarmusik upptar den största delen av Schumanns produktion. Han skrev tre pianotrios, fem sonater för piano och violin, tre cellosonater, två hornsonater, två klarinettsonater, två oboesonater, en flöjtsонат och många andra kompositioner för olika instrumentala kombinationer. Nästan alla av dessa verk publicerades aldrig och existerar endast i manuskript. Hans tonspråk var mycket influerat av Brahms klangvärld, liksom den stora senromantiska skolan av Liszt, medan den enorma kraft och virtuositet hans piano-skrivande beror mycket på Rachmaninov. Schumanns underbart distinkta melodiska verk, särskilt i de långsamma partierna, vittnar om en fulländad kompositör.

Cello-sonaten nr 1 är ett bravurnummer. Det tresatsiga verket är vilt och passionerat, medan den sista satsen är ännu mer dramatisk. Här visar sig Schumann som en mästare av den symfoniska formen. Den högst virtuosa tekniken i detta verk kommer nära tonspråket hos Liszt.

Schumanns tre Cello-sonater är skrivna för "Piano och Violoncell", så följaktligen tenderar pianot emellanåt att dominera.

De två konsertstyckena, från 1900 är kallade Romanze och Mazurka. Strängt talat är sådana benämningar oftast knutna till småskaliga verk.

Romansens enkla tema är ofta stött av varierat pianoackompanjemang. Stycket avbryts av ett högst virtuost mittparti hos cellon.

Mazurkan, markerad animato, är virtuos till karaktären. Detta stycke är fullt av eld och energi.